

Muzeum Regionalne
w Środzie Śląskiej

Średzkie Zeszyty Naukowe

TOM 21/2018

Krzysztof Kamiński

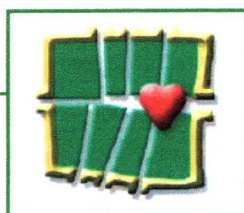
**SPRAWOZDANIE Z RATOWNICZYCH BADAŃ
ARCHEOLOGICZNYCH ZWIĄZANYCH Z BUDOWĄ
BUDYNKU MIESZKALNEGO JEDNORODZINNEGO W
ZABUDOWIE BLIŹNIACZEJ Z WBUDOWANYM GARAŻEM
NA DZ. NR 242/17 W M. LUTYNIA, GM. MIĘKINIA**

(decyzja DWKZ nr 616/2018 z dnia 26.03.2018 r.)

Sprawozdanie ma charakter ostateczny

Środa Śląska 2018 r.

© Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej

WSTĘP

W związku z budową budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie bliźniaczej z wbudowanym garażem na działce nr 242/17 w miejscowości Lutynia, gm. Miękinia zespół Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej na zlecenie Państwa Mirosławy i Konrada Krzywzkowskich przeprowadził nadzór prac ziemnych i badania archeologiczne na obszarze objętym wykopami związanym z w/w inwestycją.

Prace prowadzono na podstawie Decyzji nr 616/2018 „Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych” wydanej przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu dnia 26.03.2018 r. Powodem podjęcia tej decyzji była lokalizacja inwestycji na terenie intensywnego osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego, na obszarze historycznego pola bitwy pod Lutynią, na terenie objętym ochroną konserwatorską.

Terenowe prace archeologiczne przeprowadził w dniach od 30.03. do 6.04.2018 r. mgr Krzysztof Kamiński.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU BADAŃ

Lutynia leży we wschodniej części powiatu średzkiego około 15 km na południowy-wschód od Środy Śląskiej poza głównymi szlakami komunikacyjnymi. Jest to wieś rozciągnięta ze wschodu na zachód z dwoma ulicami o takim przebiegu wygraniczającymi wrzecionowaty obszar o długości około 650 m i szerokości około 50 m. W centrum tego obszaru znajduje się kościół parafialny. Generalnie teren na którym założono wieś opada łagodnie w kierunku wschodnim w stronę płynącej w odległości około 4 km Bystrzycy. W wartościach bezwzględnych Lutynia znajduje się na wysokości od 130 do 140 m n.p.m.

Najstarsza wzmianka o Lutyni znajduje się w dokumencie wystawionym przez księcia Henryka IV Dobrego księcia wrocławskiego dla braci von Schellendorf o imionach Tammo i Sidilmann. Książę nadał im dobra w Lutyni (*Gut Leuthin*) w zamian za nieokreślone szkody, jakie ponieśli oni w czasie służby u niego. W 1335 r. we wsi konsekrowano kościół parafialny, który w latach 1608-1609 odnowiono i otoczono inkastelowanym murem, założonym na planie prostokąta, z bastcjami w narożach.

W 1353 r. wieś obejmowała 68 łanów ziemi, z czego 7 łanów należało do sołtysa, z 2 plebana. Na wzmiankę zasługuje też fakt, że w 1372 r. społeczność Lutyni współuczestniczyła finansowo w budowie mostu na Bystrzycy w Leśnicy, na drodze prowadzącej do Wrocławia. Wg opisującego Śląsk drugiej połowy XVIII w. Friedrich Albert Zimmermanna Lutynia liczyła wtedy 92 gospodarstwa i 466 mieszkańców, a wśród nich 1 był łąziebnikiem, 1 piekarzem, 1 browarnikiem, 1 gorzelnikiem, 1 rzeźnikiem, 1 wytłaczał olej, 1 był kołodziejem, 1 kowalem, 1 krawcem, 1 stolarzem, 1 szewcem i 1 kramarzem. Wspomina też, że we wsi znajduje się duży staw.

Nazwę wsi F.A. Zimmermann zapisał w formie *Luten*. Do 1945 r. Lutynia funkcjonowała pod nazwą *Leuthen*.

Ulica Szklarniowa, przy której mieści się działka nr 242/17 znajduje się we wschodniej części Lutyni (ryc. 1, fot. 1). Została ona wytyczona w ostatnim czasie na potrzeby nowo budowanych domków jednorodzinnych. Należy wspomnieć zresztą, że nową zabudową mieszkalną objęto całą północną krawędź wschodniej części wsi. Ulica Szklarniowa, biorąca zapewne swą nazwę od pobliskiej szklarni, łączy się na

południu z biegnącą ze wschodu na zachód ulicą Słoneczną. Wschodni kraniec ulicy Słonecznej łączy się z kolei z ulicą Wrocławską będącą główną osią komunikacyjną Lutyni.

WYNIKI BADAŃ

Prace inwestycyjne rozpoczęto od usunięcia sprzętem mechanicznym warstwy ornej z obszaru o kształcie prostokąta zorientowanego dłuższą osią z północy na południe z lekkim odchyleniem w kierunku wschodnim. Prostokąt miał wymiary około 41,5 x 12,5 m, a głębokość odhumusowania osiągała 40 cm (ryc. 2, fot. 2, 3).

W trakcie prac, a następnie po doczyszczeniu i prospekcji terenu nie stwierdzono występowania zabytków archeologicznych.

Kolejny etap robót budowlanych stanowiło wykonanie za pomocą sprzętu mechanicznego rowów fundamentowych pod planowany budynek (ryc. 3, fot. 4). Rowy miały szerokość około 50-60 cm, a ich głębokość dochodziła do 70 cm. W ich profilach nie stwierdzono występowania reliktywów nieruchomych zabytków archeologicznych.

W celu zobrazowania stratygrafii obszaru badań wykonano dokumentację kilku fragmentów profili uzyskanych w efekcie prac budowlanych.

Profil 1 (zachodni; ryc. 4, fot. 5)

Dokumentację profilu wykonano po usunięciu warstwy ornej z obszaru inwestycji. Dokumentowany fragment znajdował się w odległości około 3 m od południowo-zachodniego narożnika wykopu. W profilu wyróżniono:

- 1) warstwę orną w postaci brązowej spiaszczonej ilastej próchnicy o grubości do 30 cm zalegającą na
- 2) warstwie żółto-brązowego łu z grudkami próchnicy. W odsłonięciu warstwa ta osiągała grubość do 9 cm.

Profil 2 (północny; ryc. 5, fot. 6)

Dokumentację profilu wykonano po usunięciu warstwy ornej z obszaru inwestycji. Dokumentowany fragment znajdował się około 5 m od północno-wschodniego narożnika wykopu. W profilu wyróżniono:

- 1) warstwę orną w postaci brązowej spiaszczonej ilastej próchnicy o grubości do 25 cm zalegającą na
- 2) warstwie jasnobrązowego grubego piasku o grubości w odsłonięciu do 8 cm.

Profil 3 (północny; ryc. 6, fot. 7)

Zlokalizowany w rowie fundamentowym ściany północnej budowanego domu w odległości około 1 m od północno-wschodniego narożnika budynku. W profilu wyróżniono:

- 1) zalegającą w stropie szaro-brązową silnie spiaszczoną glinę opadającą w kierunku zachodnim. Maksymalnie jej grubość osiągała 20 cm. Pod nią zalegały
- 2) warstwowane piaski koloru ciemno i jasno brązowego. W odsłonięciu ich grubość osiągała 52 cm.

Profil 4 (północny; ryc. 7, fot. 8)

Zlokalizowany w rowie fundamentowym ściany południowej budowanego domu w odległości około 4,5 m od południowo-wschodniego narożnika budynku. W profilu wyróżniono:

- 1) warstwę szaro-brązowej spiaszczonej gliny o grubości do 37 cm zalegającą na
- 2) warstwowanych piaskach koloru ciemno i jasno brązowego o grubości w odsłonięciu do 47 cm.

WNIOSKI

Na obszarze objętym pracami ziemnymi związanymi z budową domu w zabudowie bliźniaczej na dz. nr 242/17 w m. Lutynia, gm. Miękinia nie stwierdzono występowania nieruchomych bądź ruchomych zabytków archeologicznych. Warstwa orna w postaci spiaszczonej próchnicy osiąga grubość około 30 cm i zalega na warstwach piasku przeplatanych poziomami gliny.

Lutynia, gm. Miękinia
ul. Szklarniowa
dz. nr 242/17
budowa budynku mieszkalnego
z wbudowanym garażem w zabudowie bliźniaczej

DZIENNIK BADAŃ

30/3/2018

Odhumusowanie obszaru inwestycji. Nadzór prac i wykonanie odpowiedniej archeologicznej dokumentacji polowej.

4/4/2018

Prospekcja obszaru badań i wykonanie odpowiedniej polowej archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej wybranych fragmentów profili wykopu.

6/4/2018

Wykonanie wykopów fundamentowych w obrębie odhumusowanego obszaru. Nadzór prac i prospekcja profili wykopów. Wykonanie odpowiedniej polowej archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej wybranych fragmentów profili.

Zakończenie prac archeologicznych.

SPIS RYCIN

Ryc. 1) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja inwestycji w obrębie miejscowości

Ryc. 2) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja inwestycji w obrębie działki

Ryc. 3) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja dokumentowanych fragmentów profili w obrębie wykopów ziemnych związanych z inwestycją.

Ryc. 4) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 1 (objaśnienia w tekście)

Ryc. 5) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 2 (objaśnienia w tekście)

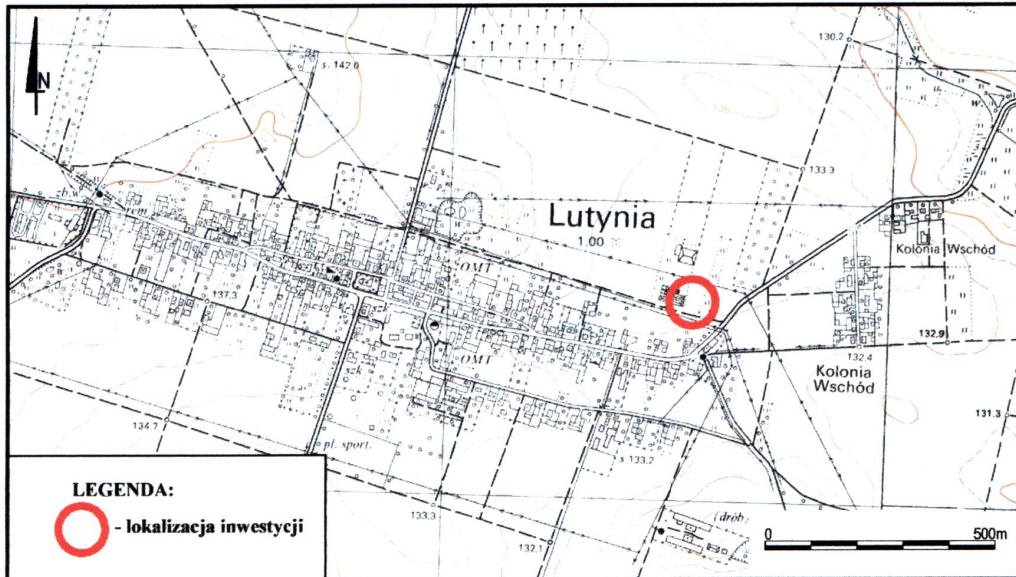
Ryc. 6) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 3 (objaśnienia w tekście)

Ryc. 7) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 4 (objaśnienia w tekście)

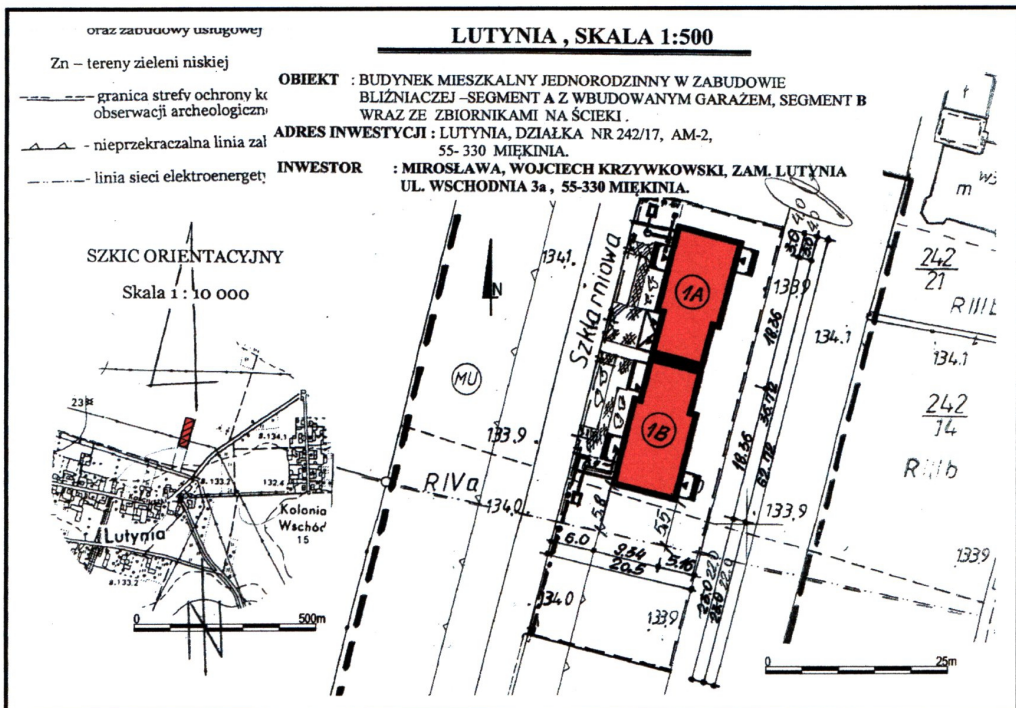
SPIS FOTOGRAFII

- Fot. 1) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Widok z południa na obszar inwestycji
- Fot. 2) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po usunięciu warstwy ornej. Widok z południowego-wschodu
- Fot. 3) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po usunięciu warstwy ornej. Widok z południa
- Fot. 4) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po wykonaniu rowów fundamentowych. Widok z południa
- Fot. 5) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 1. Widok ze wschodu
- Fot. 6) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 2. Widok z południowego-wschodu
- Fot. 7) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 3. Widok z południowego-zachodu
- Fot. 8) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 4. Widok z południowego-wschodu

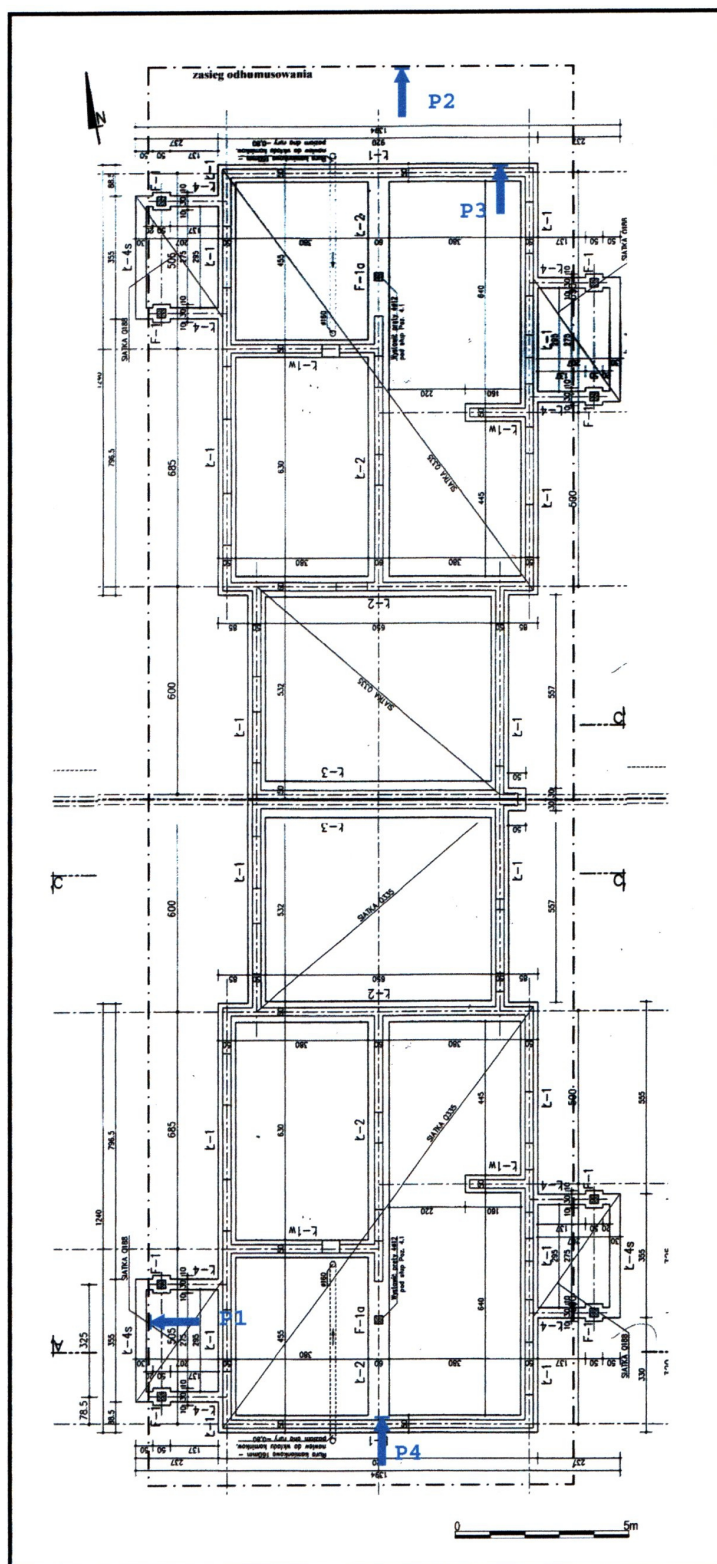
RYCINY

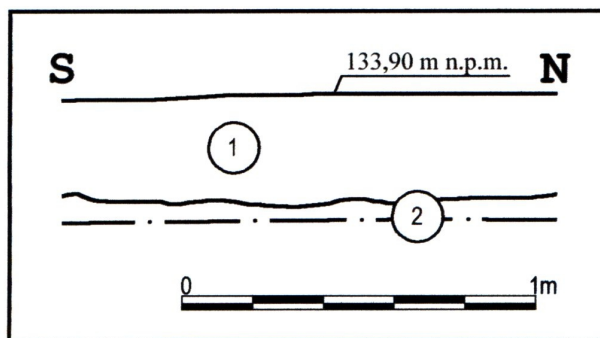
Ryc. 1) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja inwestycji w obrębie miejscowości

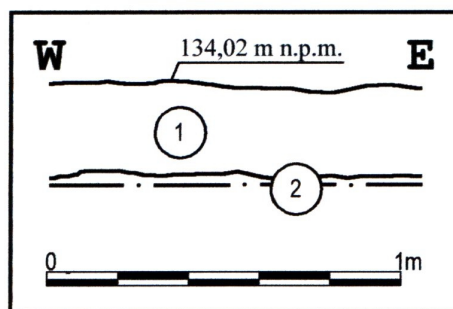
Ryc. 2) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja inwestycji w obrębie działki

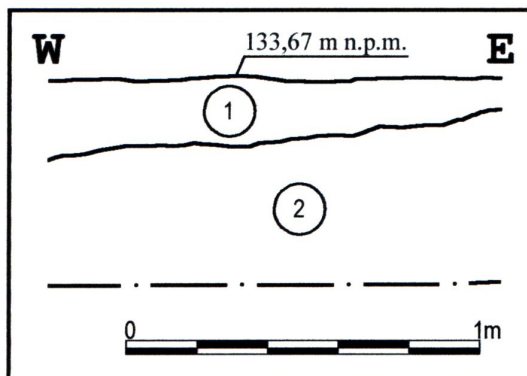
Ryc. 3) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Lokalizacja dokumentowanych fragmentów profili w obrębie wykopów ziemnych związanych z inwestycją.

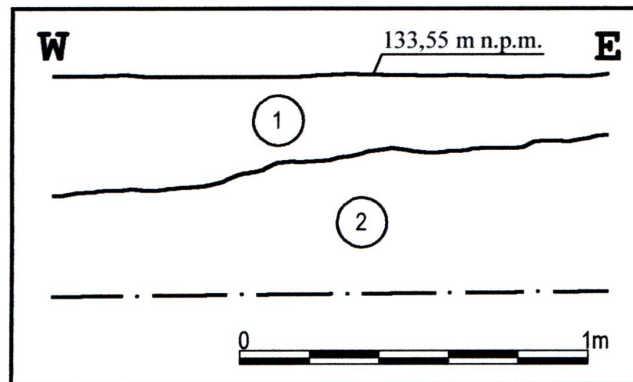
Ryc. 4) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 1 (objaśnienia w tekście)

Ryc. 5) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 2 (objaśnienia w tekście)

Ryc. 6) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 3 (objaśnienia w tekście)

Ryc. 7) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 4 (objaśnienia w tekście)

FOTOGRAFIE

Fot. 1) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Widok z południa na obszar inwestycji

Fot. 2) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po usunięciu warstwy ornej. Widok z południowego-wschodu

Fot. 3) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po usunięciu warstwy ornej. Widok z południa

Fot. 4) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Obszar inwestycji po wykonaniu rowów fundamentowych. Widok z południa

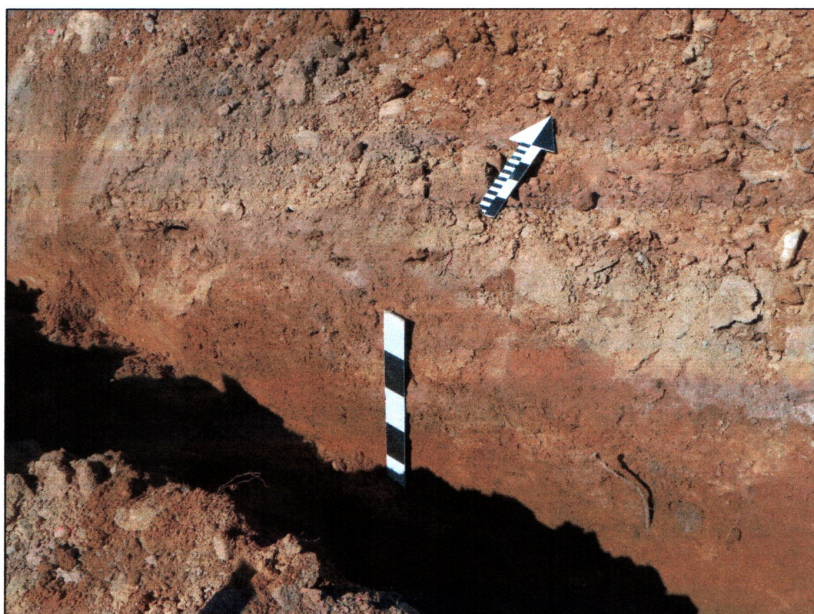
Fot. 5) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 1. Widok ze wschodu

Fot. 6) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 2. Widok z południowego-wschodu

Fot. 7) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 3. Widok z południowego-zachodu

Fot. 8) Lutynia, gm. Miękinia, dz. nr 242/17. Profil 4. Widok z południowego-wschodu